

SECȚIUNEA 4: CARPE SCIENTIAM: EVOLUȚIILE ȘTIINTELOR SOCIALE ȘI UMANITARE ÎN ECONOMIA CUNOAȘTERII

THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE MIGRATION PROCESSES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

IMPACTUL PANDEMIEI COVID-19 ASUPRA PROCESELOR MIGRAȚIONISTE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Dorin VACULOVSCHI, dr.

Email: dorinvaculovsky@yahoo.com

Academia de Studii Economice din Moldova,

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61,

Tel.: (+373 22) 402 709, www.ase.md

Abstract: The COVID-19 pandemic has had a significant impact on global and national economies. Many experts call the current crisis the biggest crisis of the 21st century. The negative economic consequences of the pandemic are felt by hundreds of millions of workers around the world, including migrant workers. The changing socio-economic situation of labor migrants is pervasive. However, it varies greatly depending on the destination country (some countries have proven to be better prepared to face economic and social threats). The situation of migrant workers is directly linked to the migration policy promoted by the destination countries.

Key words: migration, pandemia, labour market, unemployment

JEL CLASIFICATION: J6

„Migrația este un proces care trebuie gestionat și nu o problemă care trebuie rezolvată”¹

Epoca contemporană poate fi numită cu certitudine o epocă a migrației. În ultimii ani migrația internațională a atins cifra de peste 272 milioane persoane sau 3,5% din populația lumii, iar 740 milioane de persoane sunt considerate migranți interni. Migrația a devenit o trăsătură definitivă a economiei globale moderne, iar principalii factori care stau la baza extinderii acesteia sunt însăși procesele de globalizare, progresul tehnic, noua ordine economică etc. Fenomenul migrator este caracteristic, practic, oricărui stat. Pe fundalul intensificării proceselor migraționiste, femeile sunt din ce în ce mai prezente în migrație, iar multe familii se adaptează unei vieți transnaționale.

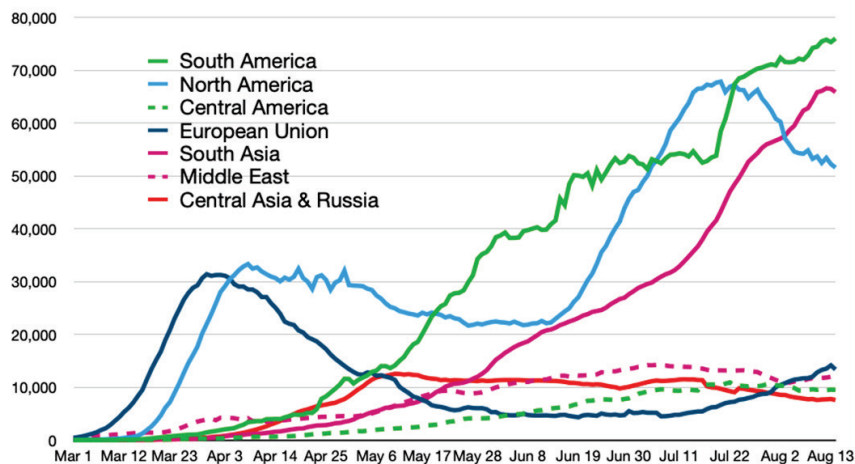
Principalul motiv al migrației contemporane poate fi considerat cel economic, mai concret, remitențele pe care transmit lucrătorii migranți acasă, membrilor familiei pentru asigurarea unui trai decent. Astfel, în 2018 remitențele internaționale au crescut până la USD 689 miliarde, iar țările cu cel mai mare volum de remitențe au fost India (78,6 miliarde USD), China (67,4 miliarde USD) și Mexic (35,7 miliarde USD)². Statele Unite reprezintă principala țară de destinație din care au fost trimise remitențe (68,0 miliarde USD), urmată de Emiratele Arabe Unite (44,4 miliarde USD) și Arabia Saudită (36,1 miliarde USD). Numărul refugiaților a constituit 25,9 milioane (în 2018).

În prezent, pandemia COVID-19 care persistă în lume de mai mult de 9 luni, a avut un impact semnificativ asupra economiilor globale și naționale din întreaga lume. Consecințele economice negative ale pandemiei sunt resimțite de sute de milioane de lucrători din întreaga lume, inclusiv de lucrătorii migranți (graficul 1.).

Actuala pandemie s-a transformat într-o criză a mobilității, iar schimbarea situației socio-economice a migranților de muncă are un caracter omniprezent. Cu toate acestea, ea variază puternic în funcție de țara de destinație, (unele țări s-au dovedit a fi mai pregătite să înfrunte amenințările economice și sociale).

¹ *Strategia națională privind imigrația pentru perioada 2015-2018*

² Migrant wages sent home set to drop \$142 billion in 2020: World Bank. [Electronic resource]. Available at: <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-emerging/migrant-wages-sent-home-set-to-drop-142-billion-in-2020-world-bank-idUSKCN2241Y7?rpc=401&>

Graficul 1. Pandemia COVID-19 în lume

Sursa: https://en.wikipedia.org/wiki/COVID-19_pandemic

Situația lucrătorilor migranți se află într-o legătură directă cu politica migraționistă promovată de țările de destinație. Printre principalele consecințe negative ale crizei COVID-19, cu care se confruntă lucrătorii migranți din întreaga lume, sunt:

- închiderea frontierelor și restricționarea circulației;
- probleme cu obținerea și/sau prelungirea documentelor referitoare la migrație în țările de origine și de destinație;
- creșterea șomajului și înrăutățirea condițiilor de muncă (exploatarea forței de muncă).

Din ianuarie 2020, milioane de călători internaționali din întreaga lume s-au pomenit într-o situație dificilă, deoarece peste 170 de țări au introdus diferite restricții de călătorie. Pentru lucrătorii migranți aceasta a condus la apariția mai multor probleme grave pentru ei și pentru familiile lor, rămase acasă în țara de origine. Închiderea frontierelor și restricționarea circulației a condus la o încetare completă a contactului cu rudele rămase acasă, ceea ce generează grave consecințe psihologice, sociale, emoționale negative pentru oameni.

Totuși, principala problemă pentru lucrătorii migranți este șomajul. Estimările OIM indică creșteri semnificative ale șomajului și subocupării ca urmare a răspândirii virusului. Astfel, prognozele bazate pe diferite scenarii ale impactului COVID-19 asupra evoluției economiei globale arată o creștere a nivelului șomajului de la 5,3 milioane la 24,7 milioane de persoane. Creșterea șomajului și a subocupării este însoțită și de înrăutățirea condițiilor de muncă și exploatarea forței de muncă a lucrătorilor migranți. Situația creată îi obligă pe lucrătorii migranți să accepte orice condiții de angajare, numai să nu-și piardă locul de muncă.

Cu toate acestea, există grupuri de lucrători migranți a căror activitate a devenit mai solicitată în timpul pandemiei actuale. Aceștia sunt prestatorii de servicii medicale (medici și asistente), lucrătorii agricoli sezonieri, îngrijitorii, lucrătorii casnici, etc., precum și oamenii de știință care se preocupă de problema COVID-19. Multe țări încurajează migrația de muncă din aceste domenii de activitate, oferindu-le înlesniri în perfectarea documentelor aferente migrației, precum și creșteri salariale (în special, în țările dezvoltate în care majoritatea lucrătorilor migranți sunt angajați la munci necalificate). Există o cerere mare de forță de muncă în agricultura în perioada sezonului recoltei.

Pandemia COVID-19 a afectat simțitor situația lucrătorilor migranți. Mulți dintre ei și-au pierdut locul de muncă, devenind vulnerabili, deoarece guvernele acordă asistență, în primul rând, cetățenilor săi. Cu toate acestea, datorită legislației muncii bine dezvoltate, în UE majoritatea migranților muncesc legal, cu contract de muncă. Aceștia, devenind șomeri, beneficiază de indemnizația la disponibilizare. Multe companii europene au trecut la munca la distanță, permițând angajaților săi să continue munca la domiciliu. Principala asistență pentru lucrătorii migranți în țările UE constă, în primul rând în facilitarea posibilității extinderii permiselor de ședere și de muncă. De exemplu, în Polonia, a fost extinsă perioada de valabilitate a permiselor de muncă și de ședere, iar în Danemarca autoritățile nu au acceptat prelungirea permiselor de ședere pentru lucrătorii migranți. În general, atitudinea autorităților din țările UE față de lucrătorii migranți rămâne a fi tolerantă.

Guvernele au mers în întâmpinarea lucrătorilor migranți în perfectarea documentelor necesare, deoarece multe activități precum agricultura și medicina, se confruntă cu o lipsă acută de lucrători. Acest deficit este compensat, de regulă, cu lucrători migranți. Mulți lucrători migranți care și-au pierdut locul de muncă, pot obține beneficii sociale.

În țările asiatice situația migranților rămâne a fi mai tensionată decât în țările europene. În ciuda faptului că, numărul de infectări în țările din Asia este mai mic comparativ cu alte regiuni, autoritățile recurg la acțiuni drastice de prevenire a răspândirii pandemiei (restricționarea mobilității, inclusiv și pentru proprii cetățeni care doresc să se reîntoarcă acasă). Spre deosebire de țările europene în țările asiatice lucrătorii migranți muncesc la munci necalificate cu câștiguri mult mai reduse pentru a avea posibilitatea de a economisi. Cel mai adesea toți banii sunt trimiși acasă. Lucrătorii migranți nu dispun de protecție socială la disponibilizare, ceea ce îi fac vulnerabili. În țările asiatice lucrătorii migranți trăiesc în condiții destul de îngheșuite care conduce la apariția focarelor de COVID-19 în lagărele de muncă. De exemplu, în Singapore, 80% din cazurile de infectare reprezintă lucrătorii migranți care locuiesc în cămine supraaglomerate. În Malaiezia, pe 23 martie 2020 au fost introduse noi restricții de mobilitate care, practic au închis granițele, multe afaceri și-au sistat activitatea. Mulți lucrători migranți din alte țări asiatice și-au pierdut slujba, și au rămas fără resurse de existență. Majoritatea lucrătorilor migranți au rămas blocați, fără a avea resurse nici pentru hrană, iar cei care nu aveau permis de muncă prelungit erau arestați și plasați în lagăre speciale. Practica izolării străinilor lucrătorii din lagărele de muncă erau folosite, de asemenea, în țările din Golful Persic - Oman, Emiratele Arabe Unite, Qatar. Companiile din Arabia Saudită Arabia le-au ordonat lucrătorilor migranți să rămână acasă fără să le plătească vre-o compensație. Autoritățile din Arabia Saudită au anunțat că vor acoperi cheltuielile de tratament pentru toți care s-a îmbolnăvit de COVID-19, inclusiv cetățenii străini. Autoritățile thailandeze au introdus reguli speciale de reîntoarcere a cetățenilor săi, ceea ce a complicat esențial întregul proces. Lucrătorii thailandezi care se întorc acasă au nevoie de un certificat privind starea lor de sănătate și o scrisoare a ambasadei Thailandeze în care este indicat locul de control al frontierei. În India, cei mai afectați sunt migranții interni, care reprezintă 80% din forța de muncă din țară. Aceștia sunt cei care au părăsit provinciile sărace pentru a lucra în marile orașe. Restricțiile de deplasare introduse, începând cu sfârșitul lunii martie 2020, au afectat deja aproape 40 de milioane. Mulți dintre ei și-au pierdut locul de muncă și au rămas fără resurse, ceea ce i-au împus să revină în localitățile lor natale pe jos (circa jumătate de milion). De asemenea, mulți lucrători migranții din India care lucrează în țările din Golful Persic, au rămas blocați, întrucât India și-a închis granițele. Mulți lucrători migranți din Bangladesh, au fost deportați în masă după pierderea locurilor de muncă. În general, situația lucrătorilor migranți din SUA și Canada este similară cu cea din UE. Lucrătorii angajați legal, de regulă, puteau beneficia de anumite beneficii sociale sau compensații la disponibilizare.

Statele Unite și Canada sunt țări de destinație beneficiare pentru o mare parte a lucrătorilor migranți din lume. Numai din Mexic, pleacă sute de mii de lucrători migranți în SUA și Canada. Totodată, lucrătorii migranți ilegali din Mexic și America Centrală sunt afectați puternic de efectele pandemiei. Mulți dintre ei se află în SUA și Canada legal, însă nu au permise de muncă prin urmare, nici șanse pentru accesarea asigurărilor sociale. Cu toate acestea, autoritățile americane și canadiene nu descurajează migranții de părăsi țara. Guvernul Canada face tot posibilul de a simplifica viața pentru lucrătorii migranți în perioada pandemică, deoarece este interesat să rămână în Canada (eliberarea principalelor categorii de lucrători migranți de restricțiile de călătorie). Pe de altă parte, a fost extinsă perioada de muncă până la o normă întreagă pentru studenții străini care activau parțial (până la 20 de ore) în astfel de domenii ca serviciile medicale, muncile agricole, alimentație publică etc. În al treilea rând, toate permisele de ședere și de muncă pot fi prelungite fără amenzi. În Statele Unite, spre deosebire de Canada, lucrătorii migranți nu sunt atât de solicitați. SUA dispune de resurse umane destule proprii. În perioada pandemiei COVID-19 circa 20 mil. de lucrători americani și-au pierdut locurile de muncă. În acest context, în scopul protejării locurilor de muncă pentru lucrătorii autohtoni, Președintele Donald Trump a semnat un decret privind suspendarea provizorie a unor permise de ședere pentru lucrătorii migranți. Cu toate acestea, Guvernul Federal a constatat că lucrătorii agricoli care sunt, de regulă, lucrători migranți sunt „indispensabili” în lanțul de

aprovizionare cu alimente din SUA în timpul crizei. În plus, în multe cazuri procesul de reînnoire a permiselor de ședere este înlesnit.

Deși economia Australiei și a Noii Zeelande se dezvoltă exclusiv datorită lucrătorilor migranți, pe timpul pandemiei COVID-19, pozițiile liderilor acestor țări diferă foarte mult. Noua Zeelandă se străduie să ofere o protecție socială lucrătorilor migranți cât mai generoasă, în timp ce autoritățile din Australia sunt axate, primordial, asupra propriilor lucrători. Astfel, Partidul Laburist a îndemnat pe timpul pandemiei să fie revizuită politica imigraționistă, ceea ce a condus la reducerea numărului de studenți străini cu 34%. Pandemia COVID-19 prezintă riscuri semnificative pentru lucrătorii migranți ilegali din Australia. Guvernul Noua Zeelandă dimpotrivă, a fost de acord la o relaxare moderată a condițiilor de obținere a vizei, pentru ca unii lucrători migranți și studenți străini să poată oferi serviciile necesare în timpul unei pandemii COVID-19. Studenți străini, care au fost deja angajați vor putea lucra mai mult de 20 de ore pe săptămână. Toți angajații concediați au primit indemnizații, iar cei care sunt în carantină forțată acasă continuă să-și primească salariile. Cu toate acestea, numărul persoanelor care și-au pierdut slujba este destul de mare.

Creșterea șomajului și schimbarea condițiilor de muncă afectează în mod implicit și volumul remitențelor. Pandemia COVID-19 a afectat multe sectoare ale pieței muncii care depind de lucrătorii migranți. Prin urmare, are loc scăderea volumului remitențelor, iar scăderea remitențelor conduce la transferarea crizei economice din țările bogate în țările sărace care nu sunt atât de afectate de pandemie. Se observă deja că măsurile de distanțare socială și restricțiile de mobilitate aplicate pentru a combate răspândirea coronavirusului au condus la un declin economic global. FMI prezice că economia globală se va contracta cu 3% în anul 2020. Conform estimărilor Băncii Mondiale volumul remitențelor mondiale vor scădea în 2020 cu 142 miliarde de dolari SUA, aceasta fiind cea mai puternică scădere din istorie. Evident, o reducere semnificativă a transferurilor de migranților vor afecta, în primul rând, țările de origine în care remitențele constituie o sursă importantă de venituri ale populației. Astfel, pandemia COVID-19 reprezintă o amenințare economică gravă pentru țările sărace, chiar dacă pandemia sine nu le-a afectat atât de mult.

Concluzie

- Pe fundalul pandemiei COVID-19 lucrătorii migranți au devenit cea mai vulnerabilă categorie a populației.
- Primul rândul său, acest lucru se datorează faptului că majoritatea din ei lucrează la munci necalificate și slab remunerate, nu au permis de muncă și contract de munca scris.
- Starea de urgență în legătură cu pandemia COVID-19 a înrăutățit situația lucrătorilor migranți, a sporit inegalitățile sociale legate de raporturile de muncă și venituri.
- În timpul pandemiei, situația lucrătorilor migranți variază foarte mult în funcție și de țara de origine.

BIBLIOGRAFIE:

1. World Migration Report 2020. [Electronic resource]. Available at: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020_en_ch_2.pdf
2. ILO Policy Brief on COVID-19. [Electronic resource]. Available at: https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/impacts-and-responses/WCMS_739047/lang--en/index.htm
3. Prospects for the development of the global economy, April 2020. [Electronic resource]. Available at: <https://www.imf.org/ru/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020> (in Russ.)
4. Migrant wages sent home set to drop \$142 billion in 2020: World Bank. [Electronic resource]. Available at: <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-emerging/migrant-wages-sent-home-set-to-drop-142-billion-in-2020-world-bank-idUSKCN2241Y7?rpc=401&>
5. Global Humanitarian Response Plan COVID-19. [Electronic resource]. Available at: <https://www.unocha.org/sites/unocha/files/Global-Humanitarian-Response-Plan-COVID-19.pdf>
6. Migrant Health Workers Are on the COVID-19 Frontline. We Need More of Them. [Electronic resource]. Available at: <https://www.cgdev.org/blog/migrant-health-workers-are-covid-19-frontline-weneed-more-them>
7. COVID-19's impact on migrant communities. [Electronic resource]. Available at: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/covid-19s-impact-on-migrant-communities>
8. Prediction of the impact of the COVID-19 pandemic on the immigration of skilled workers to Germany. [Electronic resource]. Available at: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/auswirkungen-der-corona-pandemie-auf-die-fachkräfteeinwanderung-nachdeutschland-erwartet>